Φως Ιλαρόν

Μηνιαία Έκδοση της Ενορίας Αγίου Γεωργίου Περιβολίων Ρεθύμνου. Περίοδος β΄, φ. 3 (15). Δεκέμβριος 2013

Το άγνωστο μήνυμα των Χριστουγέννων: να γίνεις θεός!

Ποιο είναι το νόημα και το μήνυμα των Χριστουγέννων, αν ξεφύγουμε από τα λαμπερά περιτυλίγματα, τα φωτάκια και τον καταναλωτισμό;

«Η αγάπη» ασφαλώς θα πουν όλοι. Είναι μέρες αγάπης. «Και επί γης ειρήνη»: αυτό είναι το μήνυμα των Χριστουγέννων.

Αν και η απάντηση αυτή βασίζεται σε μια μεγάλη αλήθεια (η αγάπη πράγματι είναι το θεμέλιο όλων των χριστιανικών εορτών και πράξεων, όταν γίνονται σωστά), όμως κι αυτή η απάντηση δε φτάνει στο βάθος και στην αλήθεια της εορτής, όπως μας την παραδίδει η πνευματική μας κληρονομιά και όπως την εκφράζουν οι άγιοι της Ορθοδοξίας, αλλά και οι μεγάλοι και άγιοι ποιητές και μουσικοί που έγραψαν τα μουσικά έργα (κανόνες, κοντάκια, άλλα τροπάρια) που ψάλλουμε στην εκκλησία τη μέρα της γιορτής.

Σύμφωνα με όλους αυτούς, το νόημα των Χριστουγέννων είναι: **ο Θεός έγινε άνθρωπος, για να γίνει ο άνθρωπος θεός.**

Το ότι ο Θεός έγινε άνθρωπος (σύμφωνα με τους χριστιανούς) το ξέρουν και το καταλαβαίνουν, σε γενικές γραμμές, όλοι: ο Θεός είναι η Αγία Τριάδα. Το ένα από τα τρία πρόσωπα της Αγίας Τριάδας, ο Υιός του Θεού Πατέρα (που είναι κι αυτός Θεός), πήρε ανθρώπινο σώμα (ΚΑΙ ψυχή) και έγινε άνθρωπος, δίδαξε την αγάπη και σταυρώθηκε, λυτρώνοντας το ανθρώπινο γένος (από τι όμως το λύτρωσε;).

Ο άνθρωπος γίνεται θεός;

Αλλά το δεύτερο, ότι ο Χριστός γεννήθηκε για να γίνει θεός ο άνθρωπος, σίγουρα πρώτη φορά το ακούνε οι πιο πολλοί και ασφαλώς χρειάζεται εξήγηση.

Να πούμε κατ' αρχάς ότι μιλάμε κυριολεκτικά: στ' αλήθεια γίνεται θεός ο άνθρωπος, όχι συμβολικά ή μεταφορικά. Γιατί; Επειδή με το να γίνει άνθρωπος ο Θεός, δημιούργησε μια γέφυρα που ενώνει Θεό και ανθρώπους. Έτσι, όταν κάποιος βαφτίζεται ορθόδοξος χριστιανός, μεταλαβαίνει το σώμα και το αίμα του Χριστού και αξιοποιεί τις δυνάμεις του για να καθαρίσει την καρδιά του από τα πάθη (τον εγωισμό, το μίσος, την ιδιοτέλεια, το ν' αγαπάει το χρήμα, τις απολαύσεις ή τη δόξα πιο πολύ απ' όσο αγαπά τους συνανθρώπους του κ.λ.π.) και να εγκαταστήσει μέσα του την ταπεινή και ανιδιοτελή αγάπη (που περιλαμβάνει οπωσδήποτε συγχώρεση των εχθρών, άσχετα αν αυτοί μετανοούν ή όχι), τότε ο άνθρωπος ενώνεται με το Χριστό.

Και, **επειδή ο Χριστός είναι Θεός, η ένωση αυτή φέρνει τον άνθρωπο σε ένωση με το Θεό.** Έτσι ο άνθρωπος γίνεται άγιος, δηλαδή θεός «κατά χάριν» (αποχτά έντονα θεϊκά στοιχεία, που τα διατηρεί αιώνια, χωρίς όμως να πάψει να είναι άνθρωπος). Γι' αυτό οι άγιοι κάνουν θαύματα: επειδή δεν είναι πια κοινοί άνθρωποι, αλλά έχουν γίνει πλάσματα

ανώτερου επιπέδου: θεϊκά όντα.

Βέβαια οι άγιοι – το ξαναλέω – παραμένουν άνθρωποι, δε γίνονται θεοί «κατά φύσιν». Μόνο ο Θεός είναι Θεός κατά φύσιν. **Γι' αυτό, τους αγίους ΔΕΝ τους λατρεύουμε, δεν είναι «οι θεοί μας», αλλά πάντα είναι συνάνθρωποι και αδελφοί μας.** Αυτή είναι και μια μεγάλη διαφορά των αγίων από τους άλλους ανθρώπους, που ονειρεύονται να γίνουν «θεοί» εγωιστικά: ότι όλοι, λίγο πολύ, θέλουμε να γίνουμε οι «θεοί» των άλλων και να έχουμε εξουσία και δύναμη πάνω τους, ενώ οι άγιοι δεν ζητούν λατρεία από κανέναν, γιατί αυτό που έχουν μέσα τους είναι η ταπείνωση και η αγάπη, όχι η δίψα για δύναμη και εξουσία.

Καταλαβαίνετε τώρα, ελπίζω, γιατί έχει τεράστια διαφορά αν ο Χριστός είναι Θεός από το αν είναι απλά «ένας σοφός άνθρωπος που μίλησε για αγάπη και δικαιοσύνη». Αν ο Χριστός δεν είναι Θεός, τότε δεν υπάρχει ένωση ανθρώπου και Θεού, άρα δεν υπάρχει και σωτηρία. Τελικός νικητής είναι ο θάνατος.

Αλλά το ότι ο Χριστός είναι Θεός και υπάρχει αγιότητα και σωτηρία, αποδεικνύεται από την ύπαρξη των αγίων σε κάθε εποχή και, φυσικά, και στην εποχή μας. Οι σύγχρονοι άγιοι, όπως οι μεγάλοι Γέροντες Ευμένιος από τα Ρούστικα, Γεννάδιος της Ακουμιανής Γιαλιάς, Πορφύριος, Παΐσιος, Ιάκωβος της Εύβοιας κ.π.ά., σύγχρονες αγίες όπως η Σοφία της Κλεισούρας, η Ταρσώ η διά Χριστόν σαλή κ.π.ά., είναι η απόδειξη ότι ο χριστιανισμός είναι αληθινός και ότι ο δρόμος του Χριστού οδηγεί πράγματι τον άνθρωπο στην αγιότητα – σε αυτό που οι θεολόγοι λέμε «θέωση», δηλ. στο να γίνει ο άνθρωπος θεός.

Μικροί καθημερινοί άγιοι

Να πούμε εδώ ότι, ενώ μεγάλοι άγιοι είναι σχετικά λίγοι σε κάθε εποχή, υπάρχουν χιλιάδες «μικροί άγιοι», που ζουν δίπλα μας ή ίσως και μέσα στο σπίτι μας… Άνθρωποι γεμάτοι πίστη και ταπεινή αγάπη, που συγχωρούν εύκολα και τους πάντες και αγαπούν τους πάντες με καρδιά μικρού παιδιού. Άνθρωποι που υπομένουν τρομερές δυσκολίες, αλλά έχουν πάντα μέσα τους πίστη στο Θεό, αγάπη και συγχώρεση (ανεξικακία) για τους άλλους.

Αλλά και πόσες μανάδες δεν προσεύχονται για τα παιδιά τους μέρα νύχτα και οι προσευχές αυτές δεν ωφελούν τα παιδιά τους, χωρίς οι ίδιες – ή τα ίδια – να το μαθαίνουν ποτέ… Κι αυτές οι μανάδες, λόγω της αγάπης τους, έχουν μια αγιότητα, γιατί οι φλογερές προσευχές τους, με τη βοήθεια του Θεού, κάνουν αυτό το μικρό θαύμα.

Επίσης, αρκετοί παπάδες και μοναχοί (καλόγεροι) είναι μικροί άγιοι και κάνουν τον αγώνα τους για τη σωτηρία της ψυχής τους και για τη σωτηρία όλων μας. Αν κοιτάξουμε με ειλικρίνεια γύρω μας, θα δούμε σίγουρα μερικούς.

Υπάρχουν και παιδιά ή έφηβοι, που πιστεύουν στο Θεό, προσεύχονται, πηγαίνουν στην εκκλησία, νηστεύουν, εξομολογούνται και μεταλαβαίνουν – και συχνά γίνονται στόχος των άλλων, υπομένουν πόλεμο, όχι μόνο από τα πειραχτήρια του σχολείου, αλλά και από την ίδια την οικογένειά τους, που… ανησυχεί για τα παιδιά τους, ενώ αν ήταν εγωιστικά, αν κοιτούσαν μόνο το συμφέρον τους ή τη διασκέδασή τους, θα τα θεωρούσαν φυσιολογικά και θα τα αποδέχονταν εύκολα.

Γενικά, κάθε σοβαρός χριστιανός αντιμετωπίζει προβλήματα στην κοινωνία, γιατί είναι τόσο καλός, που οι περισσότεροι γύρω του τον θεωρούν αφελή και τον λυπούνται ή τον εκμεταλλεύονται. Αυτός το καταλαβαίνει και πικραίνεται, αλλά πάντα συγχωρεί και πάντα επιμένει στην πίστη και την αγάπη. Και ζητάει βοήθεια απ' το Χριστό για να συνεχίσει ν' αγωνίζεται, συγχωρώντας, πιστεύοντας και αγαπώντας, και θυσιάζοντας πολλές φορές

το συμφέρον του για τους άλλους, χωρίς αντάλλαγμα. Αυτή η βοήθεια του Χριστού είναι απαραίτητη για να μπορέσει ο άνθρωπος ν' αντέξει έναν τόσο μεγάλο αγώνα…

Έτσι ο Χριστός λυτρώνει τον άνθρωπο: τον λυτρώνει από τα πάθη, που φέρνουν τη μοναξιά, το θάνατο και την αιώνια μοναξιά, που ονομάζεται κόλαση. Και τον οδηγεί στην αιώνια αγάπη και συνύπαρξη, που φέρνει την αιώνια χαρά και ονομάζεται παράδεισος.

Ο δρόμος της αγάπης και του Χριστού

Ολόκληρη η πνευματική ζωή και η ασκητική προσπάθεια του χριστιανού αποσκοπεί σ' αυτό ακριβώς: στην προσωπική μας μεταμόρφωση σε θεία όντα γεμάτα αγάπη, που σημαίνει την ένωσή μας με τον Τριαδικό Θεό μέσα από την οδό (το δρόμο) του Ιησού Χριστού.

Η οδός αυτή (κυριολεκτικά «ο δρόμος ο λιγότερο ταξιδεμένος», για να δανειστώ μια φράση από άλλη συνάφεια) μάς έχει αποκαλυφθεί από το Χριστό (που είπε «εγώ ειμί η οδός», «δεύτε προς με», κατά Ιωάννην, 14, 6, κατά Ματθαίον, 11, 28) και έχει αναλυθεί από τους αγίους διδασκάλους του ορθόδοξου χριστιανισμού, που δίδαξαν και διδάσκουν τους ανθρώπους με βάση την εμπειρία τους κι όχι θεωρητικές διανοητικές κατασκευές.

Σύμφωνα, λοιπόν, με αυτούς, **πρώτο βήμα είναι η κάθαρση της καρδιάς μας από τα πάθη, δηλαδή η απελευθέρωσή μας απ' ό,τι μας προκαλεί εξάρτηση μονοπωλώντας την αγάπη μας** και μας εμποδίζει ν' αγαπήσουμε ολοκληρωτικά και χωρίς όρους το Θεό, το συνάνθρωπο και κατ' επέκτασιν όλα τα όντα.

Η απελευθέρωση αυτή προϋποθέτει σκληρό αγώνα εναντίον των παθών, που μπορεί να κρατήσει και μια ολόκληρη ζωή. Περιέχει επίσης και μια παγίδα, τοποθετημένη όχι απ' το Θεό, αλλά από τον εχθρό του ανθρώπινου γένους (το διάβολο) ή από τον εαυτό μας, που εύκολα παρασύρεται: η παγίδα είναι το ν' αγωνιστούμε ενάντια στα πάθη με κίνητρο «να είμαστε δυνατοί», δηλ. υπηρετώντας και τροφοδοτώντας ένα απ' αυτά τα πάθη, το χειρότερο, τον εγωισμό μας.

Ο αγώνας, όπως διδάσκεται στην πνευματική μας παράδοση, έχει αποτέλεσμα όταν γίνεται με ταπείνωση, ή μάλλον, για να είμαι πιο ακριβής, αποσκοπεί ακριβώς στην απόχτηση της ταπείνωσης, χωρίς την οποία δε μπορεί να υπάρξει εντός μας ούτε αγάπη ούτε φως. «Μία είναι η αρετή, η ταπείνωση», έλεγε ο Γέροντας Παΐσιος, «αλλά, επειδή δε θα το καταλάβετε, άντε, ας πω και την αγάπη»… Μόνο ο ταπεινός άνθρωπος μπορεί να πραγματοποιήσει όσα ζητάει ο Ιησούς στο κατά Λουκάν, κεφ. 6, που συνοψίζονται σε μια φράση: αγάπη στους εχθρούς και παραίτηση υπέρ των άλλων από τα δικαιώματά μας.

Ο κόσμος ποτέ δε θα συγχωρήσει τον Ιησού που δίδαξε τέτοια πράγματα – ποτέ δε θα Τον συγχωρήσει που αποκάλυψε στους ανθρώπους πως αυτός είναι ο δρόμος που οδηγεί στην πνευματική τελειότητα και μάλιστα πως αυτός ο δρόμος περνάει απ' τη συνάντηση με τον ίδιο το Χριστό. Δεν τους άφησε να πιστεύουν πως η τελειότητα έρχεται αποχτώντας δύναμη, όπως για χιλιάδες χρόνια μας είχε παραπλανήσει ο όφις, ή πως έρχεται κάνοντας ατομικό αγώνα, με σκοπό καθαρά ατομικό, όπως μας παραπλανά τώρα. Γιατί ο Χριστός, βλέπεις, είπε πως αυτός ο αγώνας γίνεται μέσα στην Εκκλησία, δηλαδή με την ένταξή μας στο πανανθρώπινο σώμα Του, όπου όλοι μαζί κι όχι κατά μόνας, στηρίζοντας ο ένας τους άλλους, κατευθυνόμαστε προς το Θεό (το Φως – ή μάλλον «το Φως που δεν είναι Φως και γνωρίζει το όνομά μας», όπως το χαρακτήρισε ο Νείλος Στράικερ, ο Αμερικανός βουδιστής ιερέας που έγινε ορθόδοξος χριστιανός μετά από ένα πολυήμερο χριστιανικό βίωμα).

Τα στοιχεία που περιέχει η εκκλησιαστική ζωή του χριστιανού (η θεία μετάληψη, η

εξομολόγηση, η νηστεία, η προσευχή και ο εκκλησιασμός) **είναι τα μέσα που παρέχει ο Χριστός στους ανθρώπους ως ενίσχυση στον αγώνα για την κάθαρση της καρδιάς.** Και στη συνέχεια είναι τα μέσα για την εγκατάσταση μέσα μας της θείας χάριτος, δηλαδή της άκτιστης θείας ενέργειας, που σημαίνει εγκατάσταση του ίδιου του Χριστού (κατά Ιωάννην 14, 23) και φέρνει τον άνθρωπο στην τελειότητα.

Μήπως αυτά μοιάζουν με… βουδιστικά;

Ο ορθόδοξος δρόμος προς την τελειότητα (την αγιότητα, τη σωτηρία, τον παράδεισο – τρεις λέξεις για το ίδιο πράγμα) διαφοροποιείται από τους δρόμους που διδάσκει η σοφία των ανατολικών θρησκειών και οι διάσημες δυτικοποιημένες εκδοχές τους, κυρίως κατά τρία στοιχεία του:

Ο χριστιανός προσπαθεί ν' ακολουθήσει το δρόμο που χάραξε ο Χριστός κι όχι να χαράξει ο ίδιος το δρόμο που προτιμά ή που θεωρεί ότι «του ταιριάζει». Έτσι πρέπει να γίνει, για να νικηθεί ο εγωισμός μας, που είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο, κατά τους Πατέρες ανυπέρβλητο χωρίς τη βοήθεια του Θεού.

Αν και η πνευματική πρόοδος μπορεί να συνοδεύεται από την παροχή «υπερφυσικών χαρισμάτων» που κάνουν κάποιον να είναι ιαματικός, διορατικός, αδέσμευτος από χώρο και χρόνο κ.π.ά., αλλά και να συνειδητοποιήσει την ενότητά του με όλα τα όντα και να μπορεί να επικοινωνήσει μαζί τους και να τα βοηθήσει με την προσευχή του κ.τ.λ., τα χαρίσματα αυτά θεωρούνται δώρα του Αγίου Πνεύματος κι όχι ανάδυση δικών μας εσωτερικών δυνάμεων, που μπορεί να γίνει και με απλή εξάσκηση, χωρίς ενότητα με το Θεό. Εξάλλου, κίνητρο του αγώνα δεν είναι καθόλου μια τέτοια πνευματική ανάπτυξη, αλλά ο πόθος του Χριστού. Ο χριστιανός αγωνιστής είναι «εραστής του Χριστού», Αυτόν επιθυμεί και απορρίπτει κάθε άλλη υπόσχεση (ανώτερης συνειδητότητας, σοφίας, γνώσης, ευεργετικών δυνάμεων κ.τ.λ.), γιατί μπορεί να τον αποπροσανατολίσει.

Τέλος, οι χριστιανοί αγωνιστές και οι άγιοι χριστιανοί διδάσκαλοι γνωρίζουν πολύ καλά και προειδοποιούν τους ανθρώπους ότι μπορεί ένα πνευματικό βίωμα, εντελώς όμοιο με αγαθό και θεϊκό, να είναι στην πραγματικότητα δαιμονικό και απατηλό. Διδάσκουν επίσης την αποφυγή τέτοιων παγίδων με την επιστήμη της «διάκρισης των πνευμάτων». Ίσως δεν είναι τυχαίο, που έχοντας αναπτύξει στο έπακρο αυτή την επιστήμη, απορρίπτουν τις μεθόδους τελειοποίησης των ανατολικών θρησκειών ως ατελείς, ενώ σε μερικές περιπτώσεις διακρίνουν και σκοτεινό υπόβαθρο.

ΚΑΛΕΣ ΑΓΙΕΣ ΜΕΡΕΣ!

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ!

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ ΡΕΘΥΜΝΗΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ
Τ.Κ. 741 00 ΡΕΘΥΜΝΟ. Τηλ.: 28310 28854 - e-mail: riginiot@gmail.com
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ: Ενορία Αγίου Γεωργίου Περιβολίων Ρεθύμνης
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Θεόδωρος Ι. Ρηγινιώτης